

Agenda för hållbar regional finansiering

Innehåll

Inledning	5
Förutsättningar för regional finansiering för hållbar regional utveckling	7
Vägen till ett hållbart Västerbotten – från övergripande hållbarhetsmål till RUS och regionala utvecklingsinsatser	7
Flernivåsamverkan och finansieringsmöjligheter	9
Hållbar regional utveckling – exempel på utmaningar inom ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling i Västerbotten	10
Ekonomiskt hållbar utveckling	12
Socialt hållbar utveckling	13
Ekologiskt hållbar utveckling	14
Mål för hållbar regional finansiering – så leder den regionala finansieringen till resultat	17
Mål för hur Region Västerbotten använder regional finansiering	17
Uppföljning av Region Västerbottens Agenda för hållbar regional finansiering	17
Finansieringsalternativ	18
Projektmedel	18
Regelverk	18
Krav – Region Västerbottens tillämpning av förordningsstyrda krav	19
Prioritetshöjande aspekter för projektansökningar	19
Projekt för hållbar regional utveckling – så leder projekt till resultat	20
Ansökningsanvisningar	21
Företagsstöd	23
Regelverk	23
Krav – Region Västerbottens tillämpning av förordningsstyrda krav för samtliga stöderbjudanden	24
Krav per stöderbjudande	24
Prioritetshöjande aspekter för företagsstöd	26
Ansökningsanvisningar	27

Inledning

Region Västerbotten ska använda den regionala finansieringen till att investera i hållbar regional utveckling i Västerbotten. Agenda för hållbar regional finansiering tar sin utgångspunkt i det här målet och anger Region Västerbottens styrning av den regionala finansieringen för att förverkliga detta.

Region Västerbottens regionala finansiering via anslag 1:1 är en resurs som ska bidra till att uppnå målen i Regionala utvecklingsstrategin (RUS)¹ och därmed möta de utmaningar och tillvarata den potential som finns i Västerbotten. Tillsammans med RUS utgör den regionala finansieringen en möjlighet att bidra till hållbar regional tillväxt och utveckling i Västerbotten. Den regionala finansieringen är ett verktyg för att i samverkan möta regiongemensamma utmaningar och ska satsas där medlen bedöms göra mest nytta, utifrån såväl ett länsövergripande perspektiv som lokala förutsättningar i länet.

För att underlätta informationshämtning samlar *Agenda för hållbar regional finansiering* relevant information om regional finansiering, både företagsstöd och projektmedel. Agendan ska belysa ansökningsprocessen för den sökande samt understödja beredning av ärenden och beslutsfattande om hur de statliga regionala tillväxtmedlen ska användas. Genom användning av agendan skapas lika förutsättningar och transparens för den regionala finansieringen kring vad som kan finansieras, vilka krav som ställs och hur finansiering följs upp. *Agenda för hållbar regional finansiering* fastställs av Regionala utvecklingsnämnden som prioriterar regionala utvecklingsinsatser utifrån agendan.

Revidering av *Agenda för hållbar regional finansiering* görs i samband med översyn av RUS eller vid behov i händelse av ändringar i regelverk, såsom förordningar eller övriga styrdokument som påverkar agendas innehåll.

¹ Västerbotten – en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft Regional Utvecklingsstrategi 2020–2030, Region Västerbotten, 2020. Fortsättningsvis kommer Regionala utvecklingsstrategin att benämnas RUS.

Förutsättningar för regional finansiering för hållbar regional utveckling

Vägen till ett hållbart Västerbotten – från övergripande hållbarhetsmål till RUS och regionala utvecklingsinsatser

Agenda för hållbar regional finansiering beskriver förutsättningar för hållbar regional finansiering, vilka mål på olika nivåer den regionala finansieringen omfattas av.

Region Västerbotten omfattas av mål från olika nivåer som genomsyrar hur den regionala finansieringen ska användas. Hållbar regional finansiering bidrar därmed till de nationella målen för den regionala tillväxtpolitiken i Sverige, till EU:s fem prioriterade mål som styr sammanhållningspolitiken samt EU:s regionalpolitik och inte minst till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Arbetet mot de globala målen innebär en utveckling som tillgodoser våra behov utan att för den skull äventyra möjligheter för kommande generationer att tillgodose sina behov. De globala målen balanserar en ekonomisk, social och miljömässig dimension, vilket innebär att den socialt och ekologiskt hållbara utvecklingens mer specifika utmaningar är odelbara från den ekonomiskt hållbara utvecklingen.

RUS identifierar utmaningar och behov i Västerbotten och sätter två övergripande mål för den hållbara regionala utvecklingen i länet: *En levande plats 2030* och *En cirkulär plats 2030*.

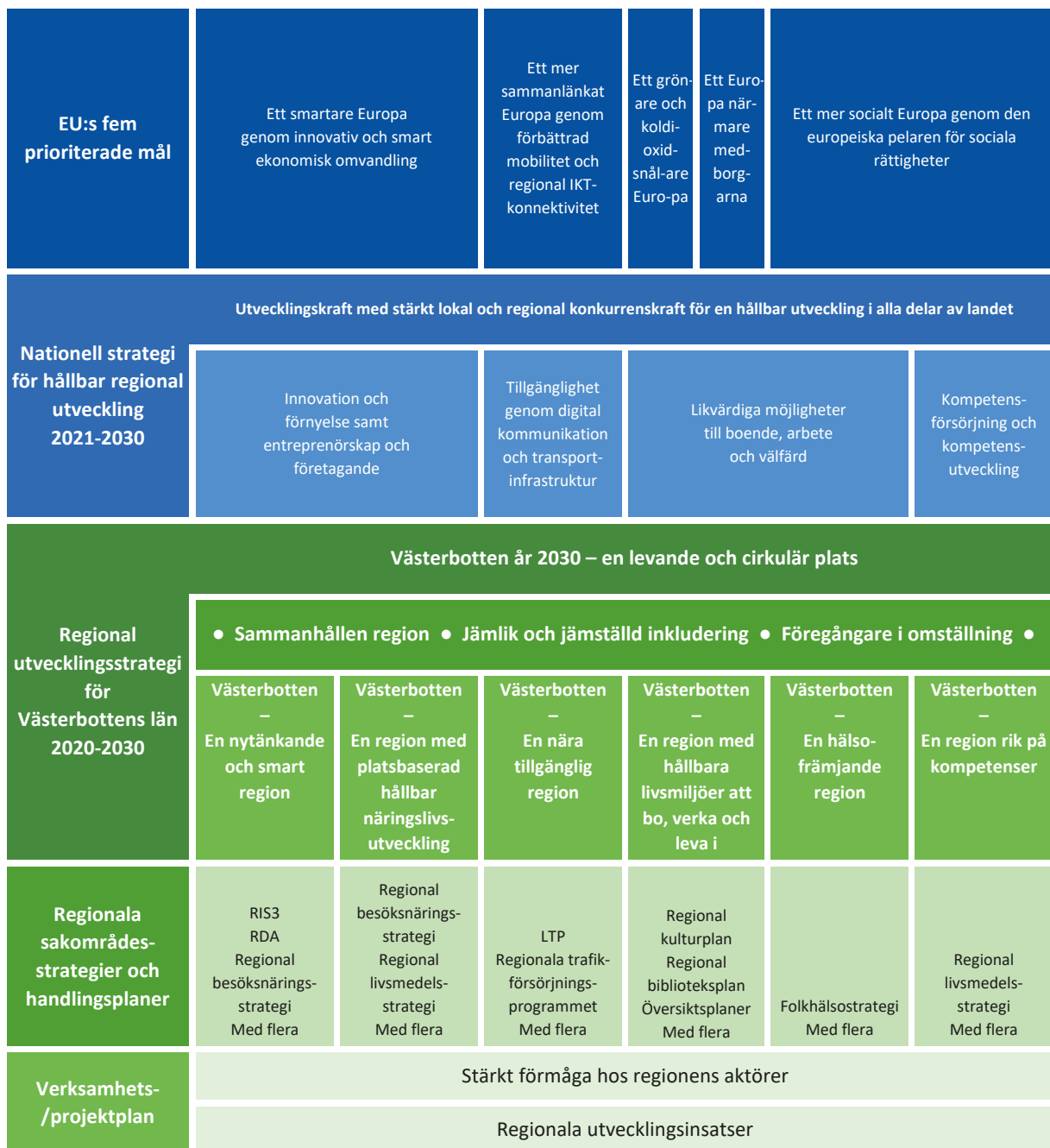
Översikten på nästa sida (Figur 1) illustrerar hur Västerbottens arbete för en hållbar utveckling bidrar till de nationella målen för den regionala tillväxtpolitiken i Sverige och till EU:s prioriterade mål, som i sin tur styr sammanhållningspolitiken och EU:s regionalpolitik. Alla de nämnda strategierna ska tillsammans bidra till genomförande av Agenda 2030.

Översikten visar även hur de övergripande målen i RUS fördjupas och detaljeras i olika sakområdesstrategier och handlingsplaner. De finansierade regionala insatserna, som omfattas av denna agenda, placerar sig på översiktens nederkant, "Regionala utvecklingsinsatser".

De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030

Figur 1: Målöversikt

Flernivåsamverkan och finansieringsmöjligheter

Agenda för hållbar regional finansiering beskriver hur flernivåsamverkan och finansieringsmöjligheter kan bidra till genomförande av hållbar regional utveckling.

Region Västerbotten ska som regionalt utvecklingsansvarig samordna genomförandet av RUS i Västerbottens län. Ett stort antal aktörer på olika nivåer och inom olika samhällssektorer, behöver verka tillsammans i så kallad flernivåsamverkan för att genomföra strategin. Ett viktigt verktyg för att möjliggöra detta är användningen av den regionala finansieringen till regionala utvecklingsinsatser via projektmedel och företagsstöd.

Flernivåsamverkan bidrar till att synergieffekter mellan olika insatser och finansieringsmöjligheter kan tillvaratas och Region Västerbotten vill främja detta vid användningen av regional finansiering. Samverkan och samråd med aktörer på olika nivåer är en viktig del i arbetet. För att företagsstöden ska möta lokala och regionala behov samråder Region Västerbotten exempelvis med länets kommuner och företagsfrämjande aktörer.

På samma sätt som det finns en stor mängd aktörer som verkar för en hållbar regional utveckling i Västerbotten, finns det även en stor uppsättning finansieringsmöjligheter. Utöver den regionala finansieringen som denna agenda beskriver, finns betydande medel att ta del av i Västerbotten som möjliggörare för hållbar regional utveckling.

Finansieringsmöjligheter för utvecklingsprojekt återfinns bland annat inom EU:s strukturfonder inom sammanhållningspolitiken och sektorsprogram, olika nationella medel som bidrar till den regionala tillväxtpolitiken samt regionala och lokala medel.

Västerbottens regionala finansiering och EU:s strukturfonder inom sammanhållningspolitiken i Övre Norrland är starkt sammankopplade. RUS länkar samman länets förutsättningar med de övergripande målen för den regionala tillväxtpolitiken på nationell nivå och de övergripande målen för sammanhållningspolitiken, alltså EU:s regionala tillväxtpolitik. RUS ligger därmed till grund för hur medel ska användas inte bara på regional nivå utan även för medel inom regional tillväxtpolitik från nationell nivå samt EU:s strukturfondsprogram, där Västerbotten ingår.

Den regionala finansieringen fungerar ofta som en möjliggörare för genomförandet av strukturfonderna genom medfinansiering men bidrar även till att insatserna anpassas efter regionala förutsättningar som bidrar till en hållbar regional utveckling.

Hållbar regional utveckling – exempel på utmaningar inom socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling i Västerbotten

Agenda för hållbar regional finansiering beskriver hållbarhetsdimensionerna och exempel på regionala hållbarhetsutmaningar.

Hållbarhetsdimensionerna – social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet – som är ömsesidigt beroende av varandra, ingår i RUS övergripande hållbarhetsmål *En levande plats 2030* och *En cirkulär plats 2030* samt dess prioriteringar.

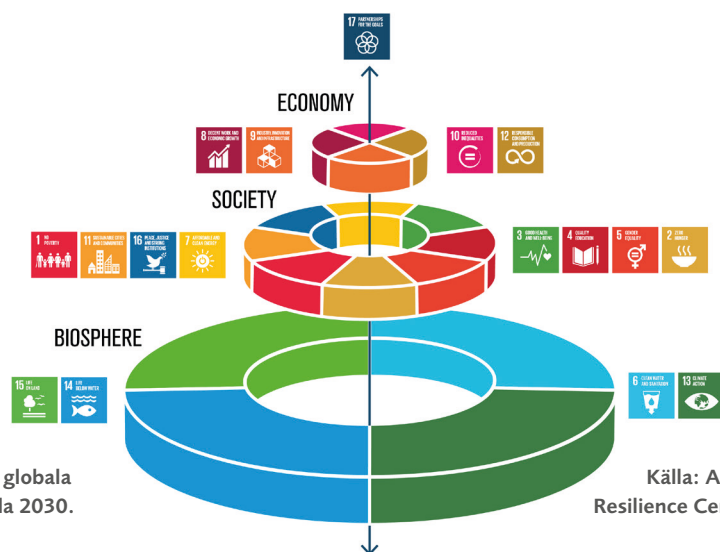
Hållbarhetsdimensionerna återfinns även i RUS inriktningar *Sammanhållen region*, *Jämlik och Jämsställd inkludering* samt *Föregångare i omställningen*. Hållbar utveckling ska genomsyra genomförandet av RUS och därmed även den regionala finansieringen.

Att tillvarata regionens grundförutsättningar för hållbar utveckling är en utmaning. Förutsättningarna och behoven i länet skiljer sig åt och påverkas inte minst av demografisk utveckling och kompetensförsörjningsproblematik. Utmaningarna varierar även beroende på aktör, bransch, sammanhang, geografi och andra förutsättningar. För att identifiera hållbarhetsutmaningar i Västerbotten, kopplat till RUS olika prioriteringar, behöver regionala utvecklingsinsatser analysera hållbarhet specifikt kopplat till dess utmaningar.²

Målkonflikter mellan de olika hållbarhetsperspektiven behöver synliggöras i det regionala utvecklingsarbetet och avvägningar kan behöva göras utifrån detta. För att möta utmaningarna och tillvarata regionens potential behöver Västerbotten investera i omställning, öka innovationshöjden inom samtliga områden och identifiera hållbara lösningar på samhällsproblem på ett sätt som inkluderar flera perspektiv.

Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen utgör det globala ramverket för hållbar utveckling. Målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara samt är indelade i 169 delmål.

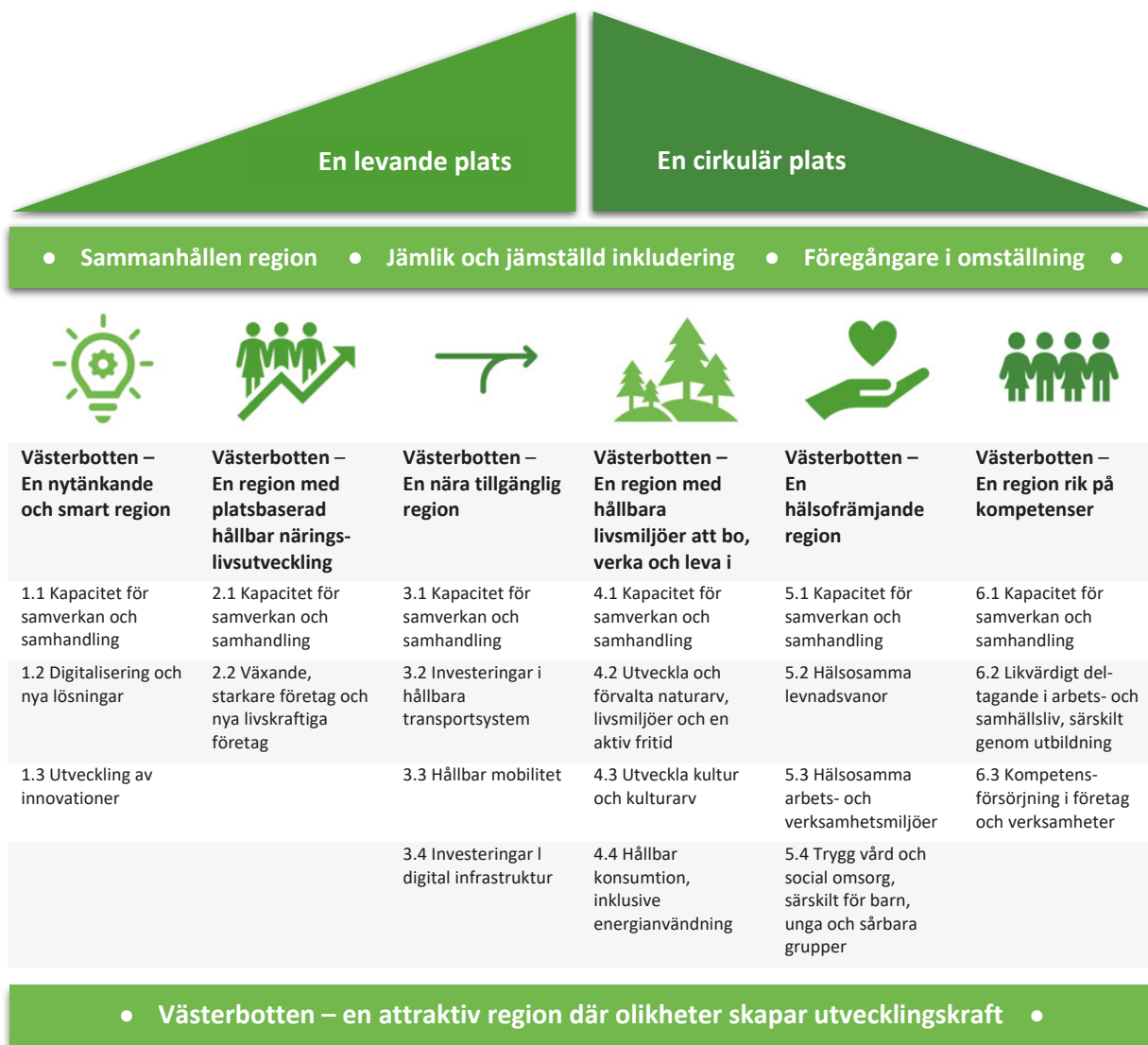
RUS övergripande hållbarhetsmål, *En levande plats år 2030* och *En cirkulär plats år 2030*, speglar att Västerbotten är en del av förändringen mot de globala målen. Figuren (Figur 2) nedan ger en översikt över de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och illustrerar hur de tre dimensionerna av hållbar utveckling, miljömässig, social och ekonomisk, är integrerade samt ömsesidigt beroende av varandra.

Figur 2: Översikt över de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Källa: Azote Images for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University

² Regionala prioriteringar i Västerbotten – analys, Region Västerbotten 2019 som också ligger till grund för Regionala utvecklingsstrategin, RUS, är ett exempel som mer ingående beskriver de utmaningar och behov som finns inom de olika prioriterade områdena i Västerbotten.

Figur 3: RUS övergripande hållbarhetsmål, prioriteringar och delprioriteringar.

Ekonomiskt hållbar utveckling

Ekonomisk hållbarhet handlar om att förvalta och utveckla mänskliga och materiella resurser, utan att medföra negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten.

Ekonomiskt hållbar utveckling ska bidra till en varaktig och inkluderande utveckling där varje generation bär kostnaderna för sin egen konsumtion och den utveckling och tillväxt som den beslutar om. En del i att uppnå ekonomisk hållbarhet är att tillämpa god ekonomisk hushållning, att åstadkomma bästa möjliga resultat med tillgängliga resurser. RUS mål ska uppnås genom att regionala utvecklingsinsatser bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt i enlighet med beslutad styrning. Det ska finnas en balans mellan kvalitet och resursutnyttjande samt en ekonomi i balans i de finansierade regionala utvecklingsinsatserna.

Socialt hållbar utveckling

Socialt hållbar utveckling syftar till att skapa jämlika och jämställda samhällen utan orättfärdiga skillnader och där alla människors lika värde står i centrum. Med social hållbarhet avses jämställdhet och mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner.

Socialt hållbar utveckling bidrar till att alla människor – oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, bostadsort, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och uttryck, ålder eller funktionsnedsättning – är inkluderade, delaktiga och känner tillit till varandra. RUS lyfter vikten av social hållbarhet genom de övergripande hållbarhetsmålen *En levande plats 2030* och *En cirkulär plats 2030*, prioriteringar samt inriktningarna *Jämlik och jämställd inkludering* samt *Sammanhållen region*.

För Region Västerbotten har fokus tidigare varit att integrera jämställdhet i den regionala finansieringen. Intern analys av finansierade utvecklingsinsatser visar att genom att utveckla jämställdhetsintegreringen i den regionala finansieringen har antalet projekt med jämställdhetsaktiviteter ökat från 14 % 2014 till 74 % 2019. Fler projekt arbetar också med att nå både kvinnor och män med sina insatser 2019 jämfört med projekt 2014. Inom området företagsstöd har jämställdheten ökat genom riktade insatser till kvinnors företagande och företagens jämställdhetsarbete. För att ytterligare stärka den sociala hållbarhetsdimensionen behöver Region Västerbotten integrera samtliga aspekter av social hållbarhet i finansierade regionala utvecklingsinsatser och se på dessa utifrån ett perspektiv som tar hänsyn till hur relationer skapas i samspel med exempelvis kön, etnicitet, funktionsvariationer och ålder.

Att belysa ojämlikheter i samhället utifrån könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller funktionsnedsättning försvåras av det sättet statistiken är uppbyggd och av komplexiteten i mekanismerna bakom ojämlikhet. Olika grupper utsätts återfinns inom olika delar av samhället och behöver analyseras från fall till fall och utifrån aktuella omständigheter.

Statistiska centralbyråns lägesbild av genomförande av Agenda 2030 i Sverige, *Lämna ingen utanför*, lyfter problematiken samtidigt som den konstaterar att ojämlikheterna finns och växer för många grupper. Exempelvis pekar rapporten ut unga, asylsökande och personer med funktionsnedsättning som särskilt utsatta på arbetsmarknaden.³

Sysselsättningsgraden i Västerbotten är totalt sett högre än riksgenomsnittet.⁴ Däremot är sysselsättningsgraden för nyanlända lägre i Västerbotten än genomsnittet i övriga Sverige,⁵ vilket tyder på behov av insatser som bidrar till minskad segregation på arbetsmarknaden i

³ Lämna ingen utanför, SCB, 2020

⁴ Rapport – Hållbarhet i regionalt utvecklingsarbete, Region Västerbotten, 2020

⁵ Rapport – Hållbarhet i regionalt utvecklingsarbete, Region Västerbotten, 2020

länet. Kvinnor och personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade även som företagsledare⁶ och fler män än kvinnor startar nya företag.⁷

Vid fördelning av offentliga resurser kan normer och föreställningar leda till att resurser fördelas ensidigt. Det bidrar till att kvinnor, kvinnor och män med utländsk bakgrund samt andra grupper som avviker från normen, riskerar att möta hinder när de söker rådgivning eller finansiering. Det leder till att vissa gruppers företagsamhet och innovationskraft inte nyttjas effektivt, vilket får negativa effekter för företagande och hämmar tillväxten.⁸

Genom att säkerställa att social hållbarhet beaktas i arbete med regional finansiering och finansierade regionala utvecklingsinsatser har den regionala finansieringen goda möjligheter att bidra till en mer jämlik och jämställd utveckling i hela regionen.

Ekologiskt hållbar utveckling

Ekologiskt hållbar utveckling handlar om att begränsa negativ miljöpåverkan samt att hushålla med naturresurserna, så att de räcker till kommande generationer. Betydelsen av ekologiskt hållbar utveckling fångas i RUS övergripande hållbarhetsmål *En cirkulär plats 2030*, prioriteringar samt inriktningen *Föregångare i omställning*, som ska genomsyra den hållbara regionala finansieringen.

Den ekologiskt hållbara utvecklingen är komplex och skiljer sig mellan branscher och insatsområden. Målkonflikter inom ekologiskt hållbar utveckling behöver synliggöras och i vissa fall behöver avvägningar göras mellan exempelvis klimateffekt, biologisk mångfald, markanvändning, självförsörjningsgrad av livsmedel med mera.

Även förutsättningar för att ställa om i cirkulär riktning varierar inom länet beroende på kompetens, resurser och styrmodeller. Varje kommun, bransch och insatsområde har sina specifika utmaningar, som kräver samverkan och överenskommelser mellan berörda aktörer.

För att Västerbotten ska ta sin del av ansvaret för att uppnå nationella klimatmål behöver länet som helhet minska fossila koldioxidutsläpp med 85 % till 2045 jämfört med 1990 och 81 % jämfört med 2015.⁹ Målet fördelar sig olika beroende på sektor, men de flesta sektorer behöver minska fossila utsläpp till noll eller ett minimum 2045.

Länsstyrelsen Västerbottens klimat- och energistrategi för Västerbottens län 2020, *Tillsammans för klimatet*, pekar ut tryggad energiförsörjning, exempelvis genom förnybara energikällor och effektförstärkning av elnät, som den största klimatutmaningen i länet.

Miljöarbetet i Västerbotten bedrivs i linje med den nationella miljöpolitiken, där det övergripande målet sätts av det så kallade *generationsmålet*.¹⁰ Målet är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De stora utmaningarna i såväl länet som nationellt,¹¹ återfinns inom områden frisk luft, giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag samt rikt djur- och växtliv.¹²

Offentliga resurser, inte minst hållbar regional finansiering, ska användas smart för att uppnå bästa och mest möjliga effekt. Minimering av miljö- och klimatpåverkan i finansierade regionala insatser utifrån insatsspecifika förutsättningar ökar länets möjligheter att uppnå regionens klimatmål och de önskvärda samhällsförändringar som finns formulerade i RUS.

⁶ Andel kvinnliga operativa företagsledare per bransch i Västerbotten år 2016. Källa: SCB/Tillväxtverket

⁷ Tillväxtanalys 2016

⁸ Öppna upp! Nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor 2015-2020. Tillväxtverket

⁹ Lämna ingen utanför, SCB, 2020

¹⁰ Rapport – Hållbarhet i regionalt utvecklingsarbete, Region Västerbotten, 2020

¹¹ Rapport – Hållbarhet i regionalt utvecklingsarbete, Region Västerbotten, 2020

¹² Andel kvinnliga operativa företagsledare per bransch i Västerbotten år 2016. Källa: SCB/Tillväxtverket

¹³ Tillväxtanalys 2016

¹⁴ Öppna upp! Nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor 2015-2020. Tillväxtverket

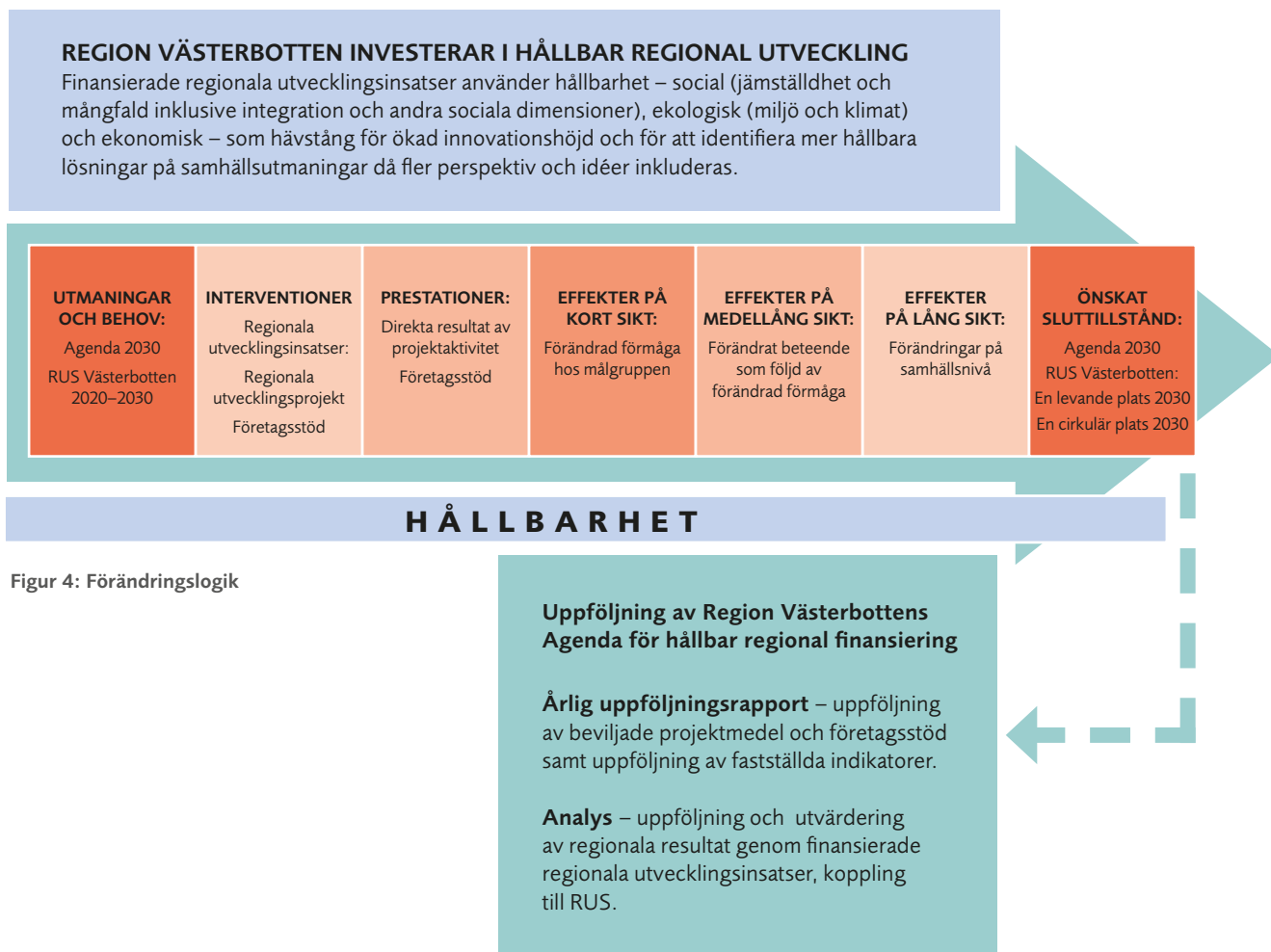
Mål för hållbar regional finansiering – så leder den regionala finansieringen till resultat

Agenda för hållbar regional finansiering beskriver en förändringslogik över hur den regionala finansieringen bidrar till RUS mål och anger mål för hur Region Västerbotten använder den regionala finansieringen samt hur det följs upp.

Finansierade regionala utvecklingsinsatser ska bidra till RUS övergripande hållbarhetsmål, *En levande plats 2030* och *En cirkulär plats 2030*, och därigenom till de globala målen samt en hållbar utveckling. Den regionala finansieringen ska verka som möjliggörare i Västerbottens arbete för hållbar regional utveckling i genomförandet av de övergripande hållbarhetsmålen, inriktningarna, prioriteringarna och delprioriteringarna i RUS.

Den regionala finansieringen är ett strategiskt verktyg för att rikta utvecklingsinsatser i form av företagsstöd och projektmedel mot hållbar regional utveckling. För att på ett systematiskt sätt kunna förstå hur den regionala finansieringen bidrar till målen i form av effekter på kort och lång sikt behövs en logik som beskriver hur regionala resultat, via finansierade regionala utvecklingsinsatser, uppstår.

I bilden på nästa sida (Figur 4) illustreras en förändringslogik – och hur den regionala finansieringen används för att skapa hållbar regional utveckling. Förändringslogiken visualiserar hur regionala utvecklingsinsatser, regionala utvecklingsprojekt och företagsstöds planerade aktiviteter, *Interventioner*, leder till *Prestationer* vid genomförda aktiviteter och sedan de väntade *Effekter* som uppstår i olika tidsperspektiv till följd av prestationerna. *Utmaningar och behov* och *Önskat sluttillstånd* visar vart regionala utvecklingsprojekt och företagsstöd identifierar utmaningar och behov och vad den slutgiltiga målbilden är. *Hållbarhet* genom-syrar hela förändringslogiken.

Figur 4: Förändringslogik

Mål för hur Region Västerbotten använder regional finansiering

Region Västerbotten investerar i hållbar regional utveckling. Finansierade regionala utvecklingsinsatser använder hållbarhet – social (jämskilldhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) och ekonomisk – som hävstång för stärkt innovationsförmåga och för att identifiera hållbara lösningar på samhällsutmaningar när fler perspektiv och idéer inkluderas.

Uppföljning av Region Västerbottens Agenda för hållbar regional finansiering

Uppföljning av den regionala finansieringen är tvådelad. Den ena delen handlar om att göra en årlig uppföljning av hur Region Västerbotten har använt den regionala finansieringen. Uppföljningen görs utifrån finansieringsagendans indikatorer och ska följa upp vilka investeringar som gjorts, kopplat till RUS prioriteringar samt hur investeringarna hanterar och väntas bidra till hållbarhetsdimensionerna.

Den andra delen syftar till att följa upp resultat och effekter av de finansierade regionala utvecklingsinsatserna. En viktig del handlar om att skapa lärande och sprida erfarenheter. Finansierade regionala utvecklingsinsatser är ett bidrag till uppfyllelse av RUS mål, uppföljningen av effekter och resultat kommer därför kopplas samman med uppföljning av RUS.

Indikatorer

Projektmedel:

Fördelning av finansiering enligt prioriteringar

Hållbarhet* – hållbarhetsintegrering:

Andel projekt som använder mångfald som verktyg (vid planering, genomförande och uppföljning) i projektet

Andel projekt som använder jämskilldhet som verktyg (planering, genomförande och uppföljning) i projektet

Andel projekt som använder miljö och klimat som verktyg (planering, genomförande och uppföljning) i projektet

Hållbarhet – hållbarhetsåtsatningar:

Andel projekt med huvudsyfte att bidra till positiva mångfaldseffekter

Andel projekt med huvudsyfte att bidra till positiva jämskilldhetseffekter

Andel projekt med huvudsyfte att bidra till positiva miljömässiga effekter

*Indikatorer för hållbarhet baseras på nationellt system för uppföljning av projekt inom regional tillväxtpolitik.

Företagsstöd:

Fördelning av finansiering enligt prioriteringar

Hållbarhet (social, ekologisk och ekonomisk) – perspektiv målgrupp:

Målgrupp

Andel stöd till investeringsområde 1

Andel företag som fått stöd som leds av kvinnor

Andel beviljade Tillväxtcheckar

Hållbarhet (social, ekologisk och ekonomisk) – perspektiv investeringens egenskaper:

Andel företag som fått stöd för aktiva åtgärder inom investeringsstöd

Andel beviljade Hållbarhetscheckar

Andel beviljade stöd Kompetensförsörjning – utomnordiskt födda

Finansieringsalternativ

Agenda för hållbar regional finansiering beskriver de två olika finansieringsalternativen projektmedel och företagsstöd utifrån vilka krav som ställs, hur hållbarhetsintegrering och hållbarhetssäkring efterföljs samt hur ansökningar prioriteras.

Som regionalt utvecklingsansvarig beslutar Region Västerbotten om användning av statliga regionala tillväxtmedel, anslag 1:1. Anslaget kan användas till olika stödtyper i form av projektverksamhet, företagsstöd och stöd till kommersiell service. Tillsammans med RUS är anslag 1:1 en grund för hållbar regional utveckling i länet. Stöd till kommersiell service regleras i *Regionala*

serviceprogrammet (RSP). Fördelning av anslag mellan de olika stödtyperna beslutas årligen av Region Västerbottens Regionala utvecklingsnämnd. Denna fördelning baseras på en analys över tidigare års fördelningar samt en omvärldsanalys av hur externa processer kan komma att påverka behovet av de olika stödtyperna det kommande året.

Projektmedel

Agenda för hållbar regional finansiering fastställer tillämpning av förordningsstyrda krav och prioritetshöjande aspekter för projektmedel. Den beskriver ansökningsanvisningar till sökanden och ger stöd i hur projekt kan planeras.

En del av anslag 1:1 beviljas till hållbara regionala utvecklingsinsatser i form av projekt och beslutas av Regionala utvecklingsnämnden. Projektmedel riktar sig till länets olika aktörer, såväl inom offentlig sektor och akademi som näringsliv samt möjliggör bredare deltagande och samverkan i genomförandet av hållbar regional utveckling.

Projektfinansiering ska stärka hållbar regional utveckling genom att bidra till genomförandet av RUS övergripande hållbarhetsmål, prioriteringar och inriktningar. Samtliga sökande av projektmedel omfattas av nedanstående regelverk med följande krav och bedöms utifrån Region Västerbottens prioritetshöjande aspekter.

Regelverk

Projektmedel som Region Västerbotten beslutar om styrs av en förordning utfärdad av Näringsdepartementet, Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Det är denna förordning som ställer de formella kraven på finansierade regionala projekt.

Förutom bestämmelserna i förordningen anges RUS mål som mål för de finansierade regionala utvecklingsinsatserna.

Krav – Region Västerbottens tillämpning av förordningsstyrda krav

Projekt som finansieras med anslag 1:1 regionala tillväxt-åtgärder ska:

- Bidra till genomförande av hållbar regional utveckling enligt en eller flera delprioriteringar i RUS.
- Integrera samtliga hållbarhetsaspekter i ansökan utifrån dimensionerna social (jämförbarhet och mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) samt ekonomisk hållbarhet.

Vid planering, genomförande och uppföljning av projekt ska jämförbarhets-, mångfalds- samt miljö- och klimatperspektiv integreras och användas som hävstång för utveckling. Projekt ska även säkerställa likabehandling, icke-diskriminering och möjlighet till deltagande på lika villkor i insatserna. Viktiga analyskategorier är kön, ålder, bakgrund och geografisk plats. Likaså ska projektets miljö- och klimatpåverkan reflekteras över och minimeras. Projekt ska säkerställa god ekonomisk hushållning samt bästa möjliga resultat med tillgängliga resurser.

- Ha en tydlig projektlogik som visar vilka problem som ska lösas, vad som ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs.

Det ska finnas en tydlig koppling mellan de i RUS identifierade delprioriteringarna och de problem som projektet ska lösa. Vidare ska projektets aktiviteter leda till att de problem som projektet ska lösa, avhjälpas helt eller delvis. Projektets prestationer ska även ha en tydlig koppling till önskade effekter på kort och på lång sikt och bidra till RUS mål. Se figur 4-6.

- Vara avgränsade från ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats.

Därutöver ska finansiering med anslag 1:1 regionala tillväxtmedel:

- Maximalt utgöra 50 % av projektets finansiering. I undantagsfall kan projekt med medfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden+ enligt förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonden beviljas stöd upp till 60 % av projektets finansiering.
- Inte utgöra statsstöd enligt artikel 107 i fördraget om EU:s funktionssätt.

Övriga krav för finansiering med anslag 1:1 regionala tillväxtmedel:

- Den sökande ska vara en juridisk person.
- Sökanden ska i övrigt lämna in de uppgifter och den utredning som Region Västerbotten begär.

Prioritetshöjande aspekter för projektansökningar

Projektansökningar över 1 200 000 kr prioriteras av Regionala utvecklingsnämnden och ansökningar upp till 1 200 000 kr prioriteras enligt delegationsordningen av Regionala utvecklingsdirektören.

Prioritering görs utifrån hur väl projekten bedöms bidra till följande prioritetshöjande aspekter:

- **Sammanhållen region**
Med sammanhållen region avses insatser som kommer aktörer i flera kommuner i länet till gagn, där samverkan inom och utanför länet är centralt, har förankring i regionala sakområdesstrategier och handlingsplaner såsom *Regional livsmedelsstrategi* och *Regional innovationsstrategi* med flera, är förankrade hos sökandes organisation, medverkande aktörer och målgrupp samt där projektets regionala mervärde är i balans med andelen regional finansiering.
- **Hållbar regional tillväxt**
Med hållbar regional tillväxt menas insatser som direkt ökar länets förutsättningar för hållbar regional tillväxt.
- **Positiva hållbarhetseffekter**
Med positiva hållbarhetseffekter avses insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom social (jämförbarhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner) och ekologisk (miljö och klimat) hållbarhet, samt tydligt kopplar till RUS inriktningar *Jämlik och jämförbar inkludering** och/eller *Föregångare i omställning***.

* Projekt bidrar till att länet säkerställer att skillnader mellan grupper utjämnas för en jämförbar och inkluderande utveckling.

** Projekt bidrar till att länet blir en föregångare i omställningen till ett cirkulärt samhälle med beredskap för klimat- och miljöförändringar.

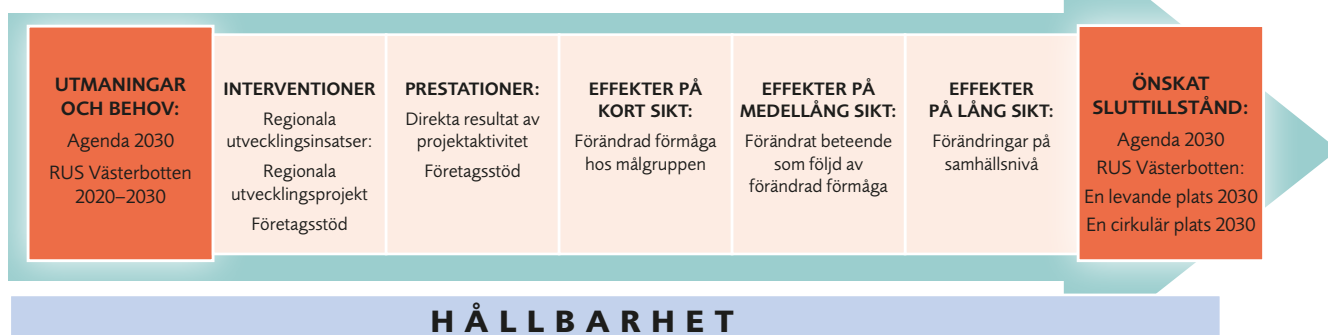
Projekt för hållbar regional utveckling – så leder projekt till resultat

Alla förändringsprocesser är en del av ett större sammanhang och påverkas ständigt av olika ekonomiska, sociala och politiska processer som äger rum i samhället. Nedan beskrivs hur ett projekt leder till önskat resultat utifrån givna behov och utmaningar och genom sina prestationer.

Bakgrund:

En viktig start i projektplaneringen är att göra en första överblick av projektets omvärld. Det handlar om insamling av bakgrundsfakta om den sektor inom vilket projektet kommer att äga rum, men också situationen i Västerbotten där projektet förväntas göra skillnad. För att beviljas stöd ska det planerade projektet utgå från de identifierade utmaningarna i RUS och bidra till att uppnå dess mål samt därigenom målen för Agenda 2030.

Redan i detta skede av projektplaneringsprocessen ska hållbarhetsaspekterna analyseras och beskrivas utifrån dimensionerna jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter samt miljö och klimat, som en sammanhängande del av projektets bakgrund. Exempelvis är det viktigt att utifrån jämställdhets- och mångfaldsperspektiv identifiera underrepresenterade grupper inom den bransch projektet verkar och vilka konsekvenser eventuell segregation medför.

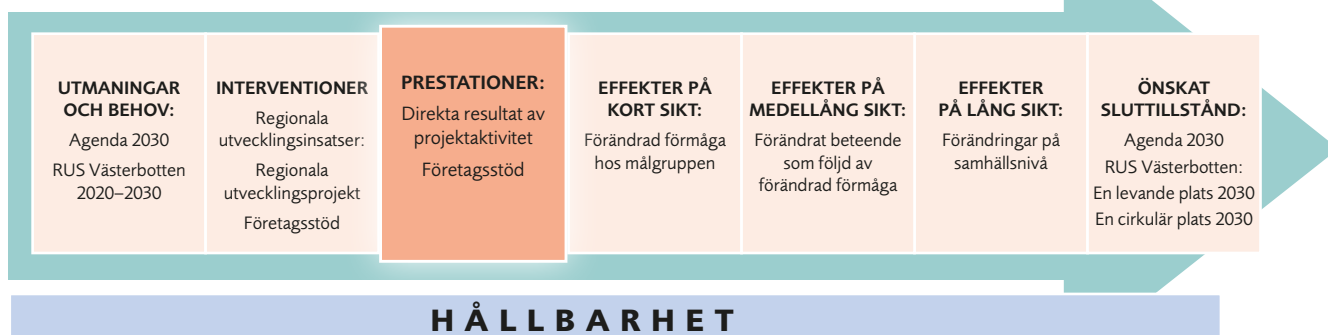
Figur 5: Bakgrund

Aktiviteter:

Projektets miljö- och klimatpåverkan och eventuella mållkonflikter behöver reflekteras över för att vid aktivitetsplanering kunna minimeras. För att identifiera behov och utmaningar inom hållbarhet kan information hämtas från regionala sakområdesstrategier och handlingsplaner, exempelvis *Länsstrategi för jämställdhetsintegrering* och *Regional utvecklingsstrategi integration 2019-2022*.

Aktiviteterna är ett medel för att uppnå effekter på kort och lång sikt, eftersom de talar om vad som ska göras. För att underlätta genomförandet och för att nå önskat resultat ska projektets prestationer därför vara logiskt knutna till effekter på kort sikt.

Projektets aktiviteter ska spegla hur de tre hållbarhetsdimensionerna integreras. Jämställdhet samt mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner ska vara en del av projektets aktiviteter. Aktiviteterna ska också planeras på ett sätt som minimerar miljö- och klimatpåverkan. Exempelvis kan hållbarhetskompetens krävas i upphandlingar, seminarier planeras med ett mångfaldsperspektiv och aktiviteter riktas till underrepresenterade grupper vid behov. I de fall negativ miljö- och klimatpåverkan inte går att undvika ska detta reflekteras över.

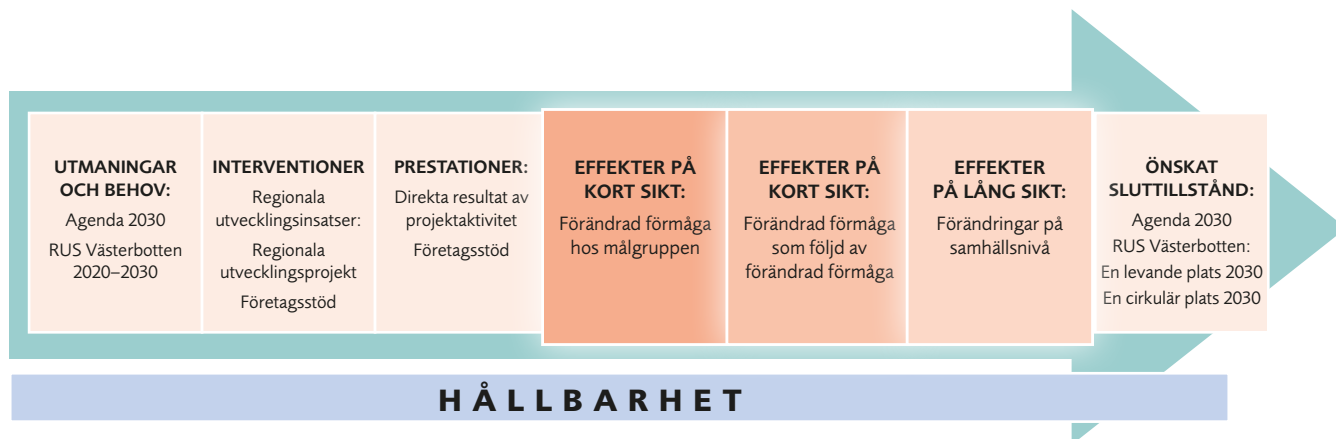
Figur 6: Aktiviteter

Effekter på kort och lång sikt:

Om aktiviteterna planeras och genomförs på ett lämpligt sätt kan resultatet förväntas leda till vissa effekter på kort sikt.

Effekter på kort sikt, som förändrad förmåga hos projektets målgrupp, kan antas leda till ett förändrad beteende hos samma målgrupp. Ett projekt kan självt sällan åstadkomma förändringar på samhällsnivå, men ett välplanerat projekt kan antas bidra till önskade effekter på lång sikt.

För att bidra till hållbar regional utveckling behöver projektets effekter definieras utifrån samtliga hållbarhetsaspekter, exempelvis delmål. Vad förväntas projektet uppnå utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv inklusive integration och andra sociala dimensioner respektive miljö- och klimatperspektiv?

Figur 7: Effekter på kort och lång sikt

Ansökningsanvisningar

Region Västerbotten beviljar stöd till både förstudier och genomförandeprojekt. En förstudie är ett mindre, förberedande projekt där den sökande kan undersöka förutsättningar för ett genomförandeprojekt med finansiering från Region Västerbotten. En förstudie får högst pågå i 12 månader och beviljas maximalt 500 000 kr i stöd.

Projekt, oavsett storlek, prioriteras utifrån *Agenda för hållbar regional finansiering*. Vem som fattar besluten avgörs av storleken på sökt summa i enlighet med aktuell delegationsordning. För mer information om beloppsgränser och beslutsprocess se Region Västerbottens hemsida eller kontakta strateg för projektutveckling. Ansökningar från Region Västerbotten beslutas alltid av Regionala utvecklingsnämnden.

Ansökan om stöd lämnas in via www.minansokan.se. Inför ansökan bör sökande ta kontakt med en strateg för projektutveckling. I Region Västerbottens projekthandbok finns anvisningar för hur projektlogiken påvisas med hjälp av de frågor som finns i ansökningssystemet. Fler anvisningar och obligatoriska bilagor till ansökan finns på Region Västerbottens hemsida.

Företagsstöd

Agenda för hållbar regional finansiering fastställer tillämpning av förordningsstyrda krav och prioritetshöjande aspekter för företagsstöd. Den fastställer även Region Västerbottens stöderbjudanden och beskriver ansökningsanvisningar till sökanden.

Anslag 1:1 som beviljas i form av företagsstöd är till för att skapa hållbar regional utveckling genom investeringar i framförallt små och medelstora företag i Västerbotten. Investeringarna ska stärka företagets konkurrenskraft och skapa långsiktig lönsamhet i enlighet med RUS.

Region Västerbotten har ett flertal olika stöderbjudanden, former av stöd, och varje enskilt stöderbjudande har olika förutsättningar och villkor. Företagsstöd utvecklas och anpassas utifrån rådande behov och utmaningar för att på bättre sätt bidra till hållbar regional tillväxt.

För de företagsstöd som medfinansieras av EU-medel genom Region Västerbottens ramprojekt, gäller särskilda villkor och regelverk.

Regelverk

De regionala företagsstöden styrs huvudsakligen av två svenska förordningar *Förordning (2022:1467) om statligt stöd till regionala investeringar* och *Förordning (SFS 2022:1468) om statligt stöd för att regionalt främja företag*. Stöd får endast lämnas i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 eller kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831 och inom ramen för regional tillväxtpolitik, som beskriven i RUS.

Företagsstöden omfattas även av ett geografiskt ramverk som har sin grund i *Förordningen (SFS 1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd*, och även ett regionalt beslut om stödområdesbegränsning. Beslutet om stödområdesbegränsning har fattats för att stärka förutsättningarna för företagsstöd inom Västerbottens glesare områden och gäller samtliga företagsstöd i regionen.

Det finns två stödområden, även kallat investeringsområden, 1 och 2. I *förordning (2022:1467) om statligt stöd till regionala investeringar* framgår villkoren för att beviljas företagsstöd inom områdena 1 och 2.

Investeringsområdena är:

- **Investeringsområde 1:**

Bjurholms kommun, Dorotea kommun, Lycksele kommun, Malå kommun, Norsjö kommun, Sorsele kommun, Storumans kommun, Vilhelmina kommun, Vindelns kommun och Åsele kommun

- **Investeringsområde 2:**

Nordmalings kommun, Robertsfors kommun, Umeå kommun utom Umeå tätortsområden, Skellefteå kommun och Vännäs kommun

I beslutet om stödområdesavgränsning ingår beslut om vilka delar av regionen som bedöms vara glesare områden och där stöd kan lämnas med en högre procentsats för att på ett bättre sätt kompensera för marknadsmässiga lägesnackdelar. Dessa områden är enligt följande:

- Samtliga kommuner inom område 1
- Jörn, Fällfors och Kalvträsk tidigare församlingar inom Skellefteå kommun
- Norrfors tidigare kyrkobokföringsdistrikt och Nyåkersområdet i Nordmalings kommun
- Holmön i Umeå kommun

I beskrivningarna av de enskilda stöden framgår var i länet företagsstöd kan sökas och vilken andel stöd som kan beviljas.

Krav – Region Västerbottens tillämpning av förordningsstyrda krav för samtliga stöderbjudanden

De enskilda stöderbjudanden har olika villkor och krav som företag måste uppfylla. Stödgivningen inom samtliga erbjudanden förutsätter att följande krav uppfylls:

- Hållbarhetssäkring av företagsstöd:
Region Västerbotten bedömer hur varje beslut om företagsstöd väntas påverka hållbarhetsdimensionerna social (jämförbarhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) och ekonomisk hållbarhet. Två perspektiv ligger till grund i bedömningen, dels investerings målgrupp, dels investerings egenskaper.* **
- Ansökan om stöd ska ha inkommit till Region Västerbotten innan kostnaderna som ansökan omfattar initieras
- Företaget innehar f-skattsedel
- Företaget bedriver näringsverksamhet med vinstsyfte
- Företaget befinner sig inte i ekonomiska svårigheter
- Investeringen ska ske i Västerbotten
- Företaget har säte/arbetsställe i Västerbotten
- Företaget bedrivs som heltidsverksamhet (eller om mikrostöd räcker det att verksamheten inom kort kommer växla upp till heltidsverksamhet), Innovationscheck undantagen
- Företaget är inte verksamt inom fiske eller fiskeförädling
- Investeringen avser inte primärproduktion
- Stödet behövs för att investeringen ska genomföras
- Stödet innebär inte att konkurrensen snedvrids
- Stödbeloppet uppgår till minst 20 000 kr
- Investeringen är på maximalt 25 miljoner kr
- Investeringen avser inte kostnader för företagets normala drift

* För investerings målgrupp beaktas huruvida det ansökande företaget tillhör en prioriterad målgrupp i regionen eller befinner sig i en viktig fas.

** För investerings egenskaper beaktas huruvida den kan ha negativ påverkan på hållbarhet, social, ekologisk och ekonomisk. Vid behov kan Region Västerbotten ställa krav på extra insatser.

Krav per stöderbjudande

Regionalt investeringsstöd

Stödet är avsett för större investeringar och kan lämnas till företag som bedriver verksamhet i länets samtliga kommuner, dock inte i Umeå tätort. I Umeå kommun kan stöd lämnas till företag verksamma i Tavelsjö-, Holmsund-, Hörnefors och Sävar-Holmön-församling.

Stöd kan endast lämnas till *hårda* investeringar, främst investeringar i byggnader (dock inte inköp av befintliga byggnader), maskiner, inventarier och markanläggningar.

Ansökan kan avse investeringar upp till 25 miljoner kr. Om kostnaden för investeringen är högre än 25 miljoner kr ska ansökan om stöd ställas till Tillväxtverket.

Särskilt investeringsstöd & Stöd till företagsutveckling

Stöd kan lämnas till små och medelstora företag som bedriver verksamhet i länets samtliga kommuner, dock inte i Umeå tätort. I Umeå kommun kan stöd lämnas till företag verksamma i Tavelsjö-, Holmsund-, Hörnefors och Sävar-Holmön-församling.

Stöd kan lämnas till både *hårda* och *mjuka* investeringar, exempelvis byggnader (dock inte inköp av befintliga byggnader), maskiner, inventarier, produktutveckling, licenser och konsulttjänster.

Särskilt investeringsstöd & Stöd till företagsutveckling kan beviljas upp till 300 000 euro per treårsperiod förutsatt att företaget inte mottagit annat stöd av mindre betydelse (de minimis-stöd) under den aktuella treårsperioden.

Mikrostöd/Mikrobidrag

Mikrostöd lämnas endast en gång och endast till ny-startade mikroföretag, i hela länet utom i Umeå tätort. Företaget kan ha funnits i upp till två år och ha högst nio anställda (i Umeå kommun kan stöd lämnas till företag verksamma inom Tavelsjö-, Holmsund-, Hörnefors och Sävar-Holmön-församling.)

Nystart ej ett krav om företaget ägs och drivs av en kvinna eller utomnordiskt född som bott i Sverige minde än tio år.

Bidrag kan lämnas till både *hårda* och *mjuka* investeringar, som extraordinär marknadsföring, maskiner eller andra inventarier (inte mobiltelefoner) och produktutveckling i exempelvis konsultkostnader.

Stöd lämnas med 50 % på kostnader mellan 40 000–60 000 kr.

Tillväxtcheck

Tillväxtchecken riktar sig till kvinnor som äger och driver företag samt till kvinnor och män födda utanför Norden som bott i Sverige i högst tio år och som till minst 50 % äger och driver ett företag. Tillväxtchecken kan lämnas till mikroföretag med högst nio anställda i hela länet.

Stöd kan endast lämnas till mjuka investeringar, som konsultkostnader för produktutveckling, affärsutveckling och organisationsutveckling, särskilda marknadsföringsinsatser samt särskilda kompetensutvecklings- eller utbildningsinsatser som inte är ett direkt krav för huvudverksamheten.

Tillväxtcheck kan lämnas med högst 75 % av den godkända investeringen i kommunerna Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Vindeln och Åsele samt med 50 % i kommunerna Nordmaling, Robertsfors, Skellefteå, Umeå och Vännäs.

Hållbarhetscheck

Hållbarhetschecken kan lämnas till alla små och medelstora företag i länet, även företag i Umeå tätort. Stöd ges till konsulttjänster för arbete med hållbarhet, t ex företagets jämställdhetsarbete eller miljö-/klimatarbete. Konsulten som används ska ha dokumenterade kunskaper och erfarenheter för den insats som ska genomföras.

Stöd kan lämnas med upp till 75 % av godkända kostnader med högsta möjliga stödbelopp på 150 000 kr.

Innovationscheck

Innovationschecken riktar sig i första hand till små och medelstora företag i hela länet som är i ett tidigt skede av utveckling av nyskapande produkt eller tjänst. Stöd kan ges till exempelvis köp av tjänst för marknadsanalys eller prototyputveckling.

Stödet utgör 50 % av godkända kostnader och kan högst uppgå till 50 000 kr.

Innovationsbidrag

Innovationsbidraget riktar sig till små eller medelstora företag i hela länet. Bidrag kan beviljas till utveckling av innovativa tjänster eller produkter som bedöms ha förutsättningar för långsiktig lönsamhet och bidrar till tillväxt i Västerbotten.

Stödgrundande kostnader är exempelvis marknadsanalyser, tekniska analyser, framtagning av prototyp, patentsökan i samband med utvecklingskostnader samt viss del personalkostnader.

Stödet kan uppgå till 1,2 miljoner kr per företag och projekt.

Stöd till energieffektivisering

Stöd till åtgärder som enbart syftar till energieffektivisering i företag. Stödet kan endast lämnas till privatägda små- och medelstora företag i kommunerna Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Vindeln, Vännäs, Åsele, Robertsfors och Nordmaling. I Skellefteå kommun kan stödet lämnas i Jörn, Fällfors och Kalvträsk och i Umeå kommun på Holmön.

Stöd kan sökas för investeringar mellan 100 000 kr till 600 000 och stöd kan lämnas med maximalt 40% .

Prioritetshöjande aspekter för företagsstöd

Beviljade företagsstöd bidrar huvudsakligen till RUS delprioritering 2.2 *Växande, starkare företag och nya livskraftiga företag*. Utöver detta bedöms ansökningar utifrån prioritetshöjande aspekter, varav minst två måste uppfyllas:

Digitalisering och nya lösningar – RUS del-prioritering 1.2

- Insats som tar tillvara digitaliseringens möjligheter

Utveckling av innovationer – RUS del-prioritering 1.3

- Investeringar i innovativa utvecklingsprojekt i tidiga skeden
- Satsningar på innovativa produkter och tjänster som bedöms bli ekonomiskt lönsamma och bidra till sysselsättningstillfällen i länet

Växande starkare företag och nya livskraftiga företag – RUS delprioritering 2.2

- Investeringar i samband med start av nytt företag
- Investeringar som leder till positiva sysselsättningseffekter
- Investeringar inom turism- och besöksnäringen som stärker destinationsutvecklingen alternativt stärker samarbetet med närliggande företag och/eller leder till säsongsförlängning
- Företag inom kulturella och kreativa branscher (KKB)
- Investeringar som uppfyller kraven för Mikrobidrag
- Företag som drivs av personer från underrepresenterade grupper (kvinnor och/eller personer som är födda utanför Norden som bott i Sverige tio år eller kortare tid, unga företagare 18-29 år)
- Investeringar som stärker företagets arbete med jämställdhet och mångfald
- Investering som sker i investeringsområde 1 (Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storumans, Vilhelmina, Vindeln och Åsele kommun)
- Företag med särskild betydelse för den regionala/lokala utvecklingen

Utveckla och förvalta naturarv och livsmiljöer med en aktiv fritid – RUS delprioritering 4.2

- Investeringar som bedöms tillföra eller upprätthålla betydelsefull lokal service inom investeringsområde 1 som annars bara erbjuds på annan ort

Hållbar konsumtion, inklusive energianvändning – RUS delprioritering 4.4

- Företag som i samband med investeringen gör en satsning på sitt hållbarhetsarbete.
- Investeringar som bidrar till att ställa om Västerbotten till en cirkulär plats
- Tillväxtskapande investeringar som tydligt bidrar till minskad miljöpåverkan

Kompetensförsörjning i företag och verksamheter – RUS delprioritering 6.3

- Investeringar som uppfyller kraven för stödet "Stöd till rekrytering av personer födda utanför Norden"

Ansökningsanvisningar

Alla ansökningar om företagsstöd görs digitalt via www.minansokan.se där företaget bland annat får beskriva verksamheten, investeringen, svara på frågor kring hållbarhet och specificera de kostnader som ansökan om stöd avser. Till ansökan bifogas relevanta bilagor som efterfrågas, exempelvis offerter och resultatbudget.

Inför ansökan bör sökande läsa informationen kring företagsstöd på Region Västerbottens webbsida www.regionvasterbotten.se/finansiering/regionala-foretagsstod och/eller ta kontakt med någon av strategerna som arbetar med företagsstöd.

Ansvarig strateg går igenom ansökan, för dialog med sökande och begär in eventuella kompletteringar innan en slutgiltig bedömning kan göras. Vid behov tas även yttrande in från den aktuella kommunens näringslivsfunktion. För att säkerställa en likvärdig bedömning skriver handläggaren ett PM utifrån en gemensam mall och varje ärende tas upp för diskussion på ett beslutsmöte med övriga strateger innan det skickas vidare till beslutsfattaren enligt fastställd delegationsordning.

Region Västerbotten
Regionala utvecklingsförvaltningen
Företag- och projektfinansiering
www.regionvasterbotten.se

MED FINANSIERING FRÅN

